

Μ

ΛΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ

ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΗ ΜΟΝΑΔΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.: 5527/1

Ημερ. Εισ.: 18-07-2007

Δωρεά: Συγγραφέας

Ταξιδιωτικός Κωδικός: ΠΤ - ΑΜ

2007

ΒΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ

**ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΜΟΝΑΔΑ ΠΩΛΗΣΗΣ
ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΛΑΪΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ**

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ ΜΑΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΔΑΜΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ: ΛΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ. ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΜΟΝΑΔΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η λειτουργία των λαϊκών αγορών έχει ταυτιστεί με την έννοια της μεταφερόμενης και μεταβαλλόμενης αρχιτεκτονικής. Η αναζήτηση των χαρακτηριστικών και των κανόνων κίνησης προέρχεται από τη προσεκτική ανάλυση των εφήμερων κατασκευών. Οι κατασκευές αυτές έχουν τις ρίζες τους στις κατασκευές των νομαδικών λαών οι οποίοι οδηγούμενοι από την ανάγκη μεταφοράς και προσαρμογής στις εκάστοτε συνθήκες δημιουργούν ευέλικτες μορφές. Βασικά χαρακτηριστικά αυτών των μορφών όπως και κάθε μεταφερόμενων και μεταβαλλόμενων κατασκευών αποτελούν η τελετουργικότητα, η προσωπική χειρονομία και το περιθώριο επιλογής στην μεταβολή επαληθεύοντας την ταυτοποίηση τους με τις λαϊκές αγορές. Τα χαρακτηριστικά αυτά σε συνδυασμό με τις ανάγκες που προκύπτουν από την ανάλυση της λειτουργίας των λαϊκών αγορών οδηγούν στη προσέγγιση της μορφής.

Ολόκληρη η διαδικασία σύνθεσης και συναρμολόγησης των επιμέρους στοιχείων της κάθε μιας κατασκευής αλλά και ολόκληρης της λαϊκής αγοράς στο σύνολο θυμίζει εργοτάξιο κατασκευής ενός κτιρίου. Στα πλαίσια της διαδικασίας ανέγερσής του, χρησιμοποιούνται διάφορα βοηθητικά μέσα για την στήριξη και ανοικοδόμησή του. Ένα από αυτά είναι και οι σκαλωσιές που χρησιμοποιούνται είτε για στήριξη, είτε βοηθητικά για την πραγματοποίηση διεργασιών στο εξωτερικό κέλυφος του κτιρίου. Ο συνδυασμός αυτός οδηγεί στην υιοθέτηση των χαρακτηριστικών στοιχείων των σκαλωσιών για τη δημιουργία των κατασκευαστικών μελών του μοντέλου. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η κατασκευή να αποτελείται από σωλήνες και κόμβους συνώνυμους με αυτούς που χρησιμοποιούνται στις σκαλωσιές. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η τυποποίηση και η μαζική παραγωγή της κατασκευής χωρίς να πρέπει να γίνουν ιδιαίτερες μεταβολές στα υπάρχοντα υλικά του εμπόριου. Αναπτύσσοντας ένα κατασκευαστικό σύστημα με υλικά έτοιμα από το εμπόριο χωρίς να υποβιβάζονται οι αρχές της λειτουργίας και της μορφής οδηγούμαστε σε μια οικονομικότερη λύση.

Σκοπός δεν είναι η επιβολή πάγιων μοντέλων που θα αποκλείσουν τη προσωπική χειρονομία αλλά η δημιουργία ευέλικτων μορφών για την αρμονική συνύπαρξη της λαϊκής αγοράς με τον περιβάλλοντα χώρο. Γίνεται προσπάθεια οριοθέτησης και ανεξαρτητοποίησης των πλαισίων κίνησης και διένευξης της λαϊκής αγοράς έχοντας ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας εσωστρεφούς κατασκευής στο σύνολο. Με αυτόν τον τρόπο κατορθώνεται ο αποκλεισμός της λαϊκής από το γύρω χώρο επιτρέποντας τόσο σε αυτή όσο και στο χώρο που απομένει εκτός λαϊκής να λειτουργεί αυτόνομα και ανεξάρτητα. Η εισβολή της στον ιστό της πόλης είναι ξεκάθαρη επιβάλλοντας το δικό της χαρακτήρα και διαφοροποιώντας την από το δομημένο περιβάλλον. Η αντίθεση ανάμεσα στην αυστηρή διάταξη των όγκων των κτιρίων και των κατασκευών γίνεται ακόμη πιο έντονη αφού λειτουργούν σαν δύο διαφορετικές ενότητες. Στα πλαίσια κίνησης και αναζήτησης μορφής χρησιμοποιούνται ενδεικτικά οι δρόμοι των λαϊκών αγορών στην ευρύτερη περιοχή του Βόλου.

SUBJECT: PUBLIC MARKET. MOBILE AND PORTABLE UNIT FOR PRODUCTS SELLING

SUMMARY

The function of public markets has been identified with the significance of mobile and portable architecture. The search of characteristics and rules of movement emanates from the careful analysis of ephemeral structures. These structures have their roots in the manufactures of nomadic populations which led from the need of transport and adaptation to different conditions created flexible forms. Basic characteristics of these forms constitute the ritual, the personal gesture and the margin of choice in change verifying their identification with the public markets. These characteristics in combination with the needs that result from the analysis of the public markets function lead to the approach of the form.

The process of composition and assembly of individual elements for every structure but also for the entire market reminds a building worksite manufacture. During its process of construction, are used various auxiliary means for support and reconstruction. One of them is also the scaffoldings that are used for support and auxiliary for the realisation of activities in exterior nutshell of a building. This combination leads to the adoption of characteristic elements of scaffoldings for the creation of constructional members of the model. The model is constituted by pipes and nodes synonymous with those that are used in the scaffoldings. Through this way, standardisation and mass production of manufacture are achieved without particular changes in existing trade materials. Developing a constructional system with materials ready from trade without degrade the authorities of operation and form we are led to a more economic solution.

Aim is not the imposition of constant models that will exclude the personal gesture but the creation of flexible forms for the harmonious coexistence of markets with environment space. It becomes an effort of delimitation and emancipation of movement frames and conflict of popular markets, resulting to the creation of introvert manufacture in its entirety. In this way, is achieved the exclusion of the public space from the around space allowing to it and to the space that remains except it to function autonomously and independent. Its invasion in the city is evident imposing its own character and differentiating from the structured environment. The opposition between the strict provision of buildings and manufactures becomes still more intense as long as they function as two different units. In the frames of movement and form search, the streets of markets in the wider region of Volos are indicatively used.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΑΝΑΛΥΣΗ	
Ιστορία του εμπορίου.....	4
Μεταφερόμενη και Εφήμερη αρχιτεκτονική.....	6
Χαρακτηριστικά μεταφερόμενων κατασκευών.....	9
Τύποι μεταφερόμενων κατασκευών.....	11
Λαϊκή και μεταφερόμενη αρχιτεκτονική.....	13
Λαϊκή στο Βόλο.....	15
Περιπλάνηση στη Λαϊκή αγορά του Βόλου.....	16
Πάγκοι.....	19
Τύποι κατασκευών.....	20
Ζώνες.....	22
ΠΡΟΤΑΣΗ	
Κεντρική ιδέα.....	23
Κατασκευή.....	28
Κινήσεις.....	34
Σύνδεση κατασκευαστικών στοιχείων.....	35
Υλικά - Μεγέθη.....	37
Βάρος - Κόστος.....	38
ΣΧΕΔΙΑ	39
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	48

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η λειτουργία των λαϊκών αγορών έχει ταυτιστεί με την έννοια της μεταφερόμενης και μεταβαλλόμενης αρχιτεκτονικής. Η αναζήτηση των χαρακτηριστικών και των κανόνων κίνησης προέρχεται από τη προσεκτική ανάλυση των εφήμερων κατασκευών. Οι κατασκευές αυτές έχουν τις ρίζες τους στις κατασκευές των νομαδικών λαών οι οποίοι οδηγούμενοι από την ανάγκη μεταφοράς και προσαρμογής στις εκάστοτε συνθήκες δημιουργούν ευέλικτες μορφές. Βασικά χαρακτηριστικά αυτών των μορφών όπως και κάθε μεταφερόμενων και μεταβαλλόμενων κατασκευών αποτελούν η τελετουργικότητα, η προσωπική χειρονομία και το περιθώριο επιλογής στην μεταβολή επαληθεύοντας την ταυτοποίηση τους με τις λαϊκές αγορές.

Τα χαρακτηριστικά αυτά σε συνδυασμό με τις ανάγκες που προκύπτουν από την ανάλυση της λειτουργίας των λαϊκών αγορών οδηγούν στη προσέγγιση της μορφής.

Σκοπός δεν είναι η επίβολή πάγιων μοντέλων που θα αποκλείσουν τη προσωπική χειρονομία αλλά η δημιουργία ευέλικτων μορφών για την αρμονική συνύπαρξη της λαϊκής αγοράς με τον περιβάλλοντα χώρο.

Στα πλαίσια κίνησης και αναζήτησης μορφής χρησιμοποιούνται ενδεικτικά οι δρόμοι των λαϊκών αγορών στην ευρύτερη περιοχή του Βόλου.

Ιστορία του εμπορίου

Ιστορικά το εμπόριο εμφανίζεται σαν οικονομική δραστηριότητα κατά την εποχή του χαλκού. Η οργάνωση των χώρων διεξαγωγής του, των αγορών, ήταν και είναι ο καθρέφτης των οικονομικών και κοινωνικών δομών της κοινωνίας.

Από τους πρώτους πολιτισμούς γίνονταν εμπορικές συναλλαγές, εφοδιάζοντάς ο ένας λαός τον άλλον με όλα τα πολύτιμα αγαθά που προέρχονταν από την Αφρική και τις βόρειες περιοχές της Κασπίας θάλασσας. Με την κάλυψη των βασικών αναγκών του ανθρώπου η ανταλλαγή αγαθών πήρε ένα διαφορετικό χαρακτήρα, πιο εμπορικό. Οι έμποροι ταξίδευαν σε περιοχές πιο γόνιμες ή ακόμη και στις μεγαλουπόλεις του κόσμου εκείνου προκειμένου να πουλήσουν ή να ανταλλάξουν τα προϊόντα τους.

Εικ. 1 . Εμπορικό καραβάνι

Ωστόσο υπήρχε ένας σοβαρός κίνδυνος που αντιμετώπιζαν καθημερινά οι πρώτοι έμποροι που περνούσαν από ερημικά μέρη. Αυτός ήταν οι επιθέσεις που δέχονταν από νομαδικούς λαούς που έκλεβαν τα διάφορα αγαθά.

Τότε γεννήθηκε η ανάγκη δημιουργίας ομάδων εμπόρων που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν τις τυχόν επιθέσεις. Οι ομάδες αυτές ονομάστηκαν караβάνια (Εικ.1). Με τα караβάνια μετέφεραν τα προϊόντα από τις μεγάλες πόλεις στα κοντινότερα λιμάνια. Στη συνέχεια οι έμποροι πουλούσαν τα προϊόντα σε υπαίθριες αγορές που διοργανώνονταν μόνιμα ή περιοδικά σε κάθε μεγάλη πόλη.

Στο πνεύμα αυτό κινήθηκαν και οι Έλληνες. Στην αρχαιότητα κατά τις μεγάλες θρησκευτικές τελετές και τους εθνικούς αγώνες έρχονταν πολλοί έμποροι απ όλη την Ελλάδα για να πουλήσουν τα εμπορεύματα τους. Πολλές φορές για την αγορά του μεταξιού έμποροι από την κεντρική Ευρώπη, τα Βαλκάνια και τη μέση Ανατολή ταξίδευαν μέχρι την Κίνα και στη συνέχεια επέστρεφαν στη χώρα τους για να το πουλήσουν.

Κατά την Τουρκοκρατία το ελληνικό εξωτερικό εμπόριο διευκόλυne την ανάπτυξη των συναλλαγών και το μέγλωμα της ελληνικής αγοράς. Ευνοήθηκε η ανάπτυξη του εμπορίου σε διάφορες περιοχές. Παράλληλα οργανώθηκαν εμπορικά πανηγύρια σε τακτά χρονικά διαστήματα που βοήθησαν στο σπάσιμο της κλειστής οικονομίας. Τα εμπορικά πανηγύρια γίνονταν με την ίδια συχνότητα και πυκνότητα στις αποκομμένες και απομακρυσμένες περιοχές όπως και στα αστικά κέντρα. Πραγματοποιούνταν με μια χρονική συνέχεια ιδιαίτερα από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο και δημιούργησαν ένα σύστημα διαρκούς αγοράς που αλλάζοντας τόπο εξυπηρετούσε μεγαλύτερη ακτίνα καλύπτοντας έτσι περισσότερες περιοχές.

Στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος το οικονομικό σύστημα εξακολούθησε να είναι κλειστό αφού η εμπορική δραστηριότητα ανακόπηκε από τους πολέμους. Τα περιοδικά εμπορικά πανηγύρια συνέχισαν να αποτελούν τα σημαντικότερα κέντρα του εσωτερικού εμπορίου με τον αριθμό τους να αυξάνεται διαρκώς. Μέχρι το 1929 τα παζάρια ήταν έξω από την κρατική επίβλεψη και γίνονταν στην ύπαιθρο. Την ίδια περίοδο με τον ερχομό των προσφύγων και την αύξηση του πληθυσμού η ζήτηση για είδη διατροφής και πρώτης ανάγκης αυξήθηκε. Παράλληλα η ανάγκη για χαμηλότερες τιμές σε απομακρυσμένα μέρη έδωσε ώθηση στη δημιουργία περισσότερων λαϊκών αγορών.

Με τις λαϊκές αγορές κατορθώθηκε η μεταφορά των καλών τιμών σε απόκεντρα σημεία της πόλης, η ελάττωση του ποσοστού κέρδους από τα

διάφορα συνοικιακά καταστήματα, η αποκατάσταση της ελευθερίας του εμπορίου, η ελάττωση των μεσολαβητών και η προσέγγιση παραγωγού - καταναλωτή χωρίς ενδιάμεσους ενώ ενισχύθηκε το εμπόριο στην περιφέρεια.

Μεταφερόμενη και εφήμερη αρχιτεκτονική

Οι μεταφερόμενες κατασκευές χρησιμοποιούνται από τότε που ο άνθρωπος άρχισε να ζει σε κοινωνίες. Παρ'όλο που η αρχιτεκτονική εμπεριέχει την έννοια της μονιμότητας και της εγκατάστασης, το κυριότερο μέρος της ανθρώπινης ιστορίας χαρακτηρίζεται από νομάδες οι οποίοι μεταφέρονταν ομαδικά προς αναζήτηση καλύτερων συνθηκών (Εικ.2).

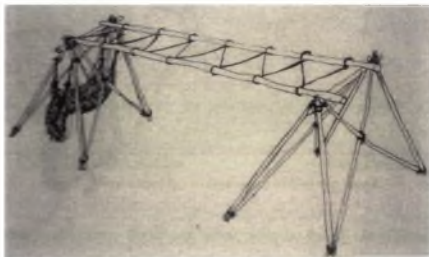
Εικ. 2. Μετακίνηση αφρικανών νομάδων

Η έννοια του νομαδισμού ξεκίνησε σαν μετακίνηση - μετανάστευση ανθρώπων και επανεγκατάστασή τους σε καινούργια περιβάλλοντα. Η ανάγκη για προσαρμογή και ανταπόκριση των κατασκευών στις μεταβαλλόμενες συνθήκες οδήγησαν στη δημιουργία ευέλικτων μορφών ικανών να προσαρμόζονται στις απαιτήσεις της κίνησης. Ξεκινώντας με τις πρωταρχικές μορφές μεταβολής και μετακίνησης η έννοια του νομαδισμού μέσα από την πάροδο του χρόνου διευρύνθηκε. Κάποιες μορφές του νομαδισμού διατήρησαν την πρωταρχική μορφή τους ενώ κάποιες άλλες εξελίχθηκαν στην προσπάθειά τους να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα της σύγχρονης ζωής.

Εικ. 3 . Γυναίκα της φυλής στήνει την σκηνή

Πολλές φορές οι προσωρινές κατασκευές που χρησιμοποιούνταν για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών δεν αποτελούσαν αντικείμενο σχεδιασμού με ιδιαίτερη αισθητική αξία λόγω της συνεχούς αναγκαιότητας για δημιουργία χώρου σε συνδυασμό με τον περιορισμένο χρόνο. Όμως οι κατασκευαστικές τους αρχές που φέρουν την έννοια της μεταβολής, παρουσιάζουν ουσιαστικές λειτουργικές λύσεις ακόμη και σήμερα.

Εικ. 4. Ξύλινα πλαίσια των αφρικανών νομάδων για την αποθήκευση ρούχων και φαγητού. Όταν τοποθετηθούν ανάποδα χρησιμοποιούνται για σαμάρια στις καμήλες.

Οι μετακινούμενες κατασκευές των νομάδων επηρέασαν άμεσα το σχεδιασμό των σύγχρονων ελαφρών και μεταβαλλόμενων αρχιτεκτονικών μορφών όπως οι σκηνές που αποτελούν κατασκευαστική λύση με περιορισμένο βάρος και εύκολη συνομολόγηση και αποσυναρμολόγηση. (Εικ. 5,6)

Εικ. 5. Μαύρη τέντα της φυλής Baluchi στο Αφγανιστάν

Εικ. 6. Τέντα κορυφής, περιμετρικοί στύλοι του Rasch

Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη νέων μορφών συνέβαλε η βιομηχανική επανάσταση υποστηρίζοντας τις τεχνολογικά. Την περίοδο αυτή αρχίζει ένας κύκλος αναζητήσεων και εμφανίζονται τα πρώτα βήματα στη δημιουργία μεταφερόμενης και μεταβαλλόμενης κατασκευής.

Χαρακτηριστικά μεταβαλλόμενων κατασκευών

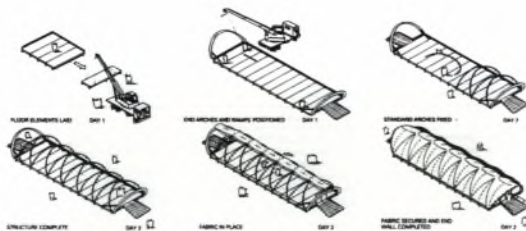
Εφήμερη αρχιτεκτονική είναι η αρχιτεκτονική που τα χαρακτηριστικά της είναι περιορισμένου χρόνου και μικρής μονιμότητας. Η εφήμερη αρχιτεκτονική δεν είναι λιγότερο ενδιαφέρουσα από την μόνιμη. Συχνά προσφέρει περιθώρια για πειραματισμό και καινοτομίες καθώς αναφέρεται σε εξελιγμένες μορφές δόμησης.

Εικ. 7. Φουσκωτή εφήμερη κατασκευή

Σε αυτού του είδους τις κατασκευές η ίδια μορφή μαρτυρά την προσωρινή φύση της συγκεκριμένης λειτουργίας. Πρόκειται για κατασκευές που δεν σκοπεύουν να αποσπασούν ή να προσελκύσουν το μάτι του επισκέπτη και το αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, αλλά περισσότερο να αποτελέσουν σε συμβολικό επίπεδο, σημείο αναφοράς για ένα δρώμενο, μια κοινωνική συνάντηση. Ένα βασικό χαρακτηριστικό της αρχιτεκτονικής των μεταφερόμενων- μεταβαλλόμενων κατασκευών είναι η τελετουργικότητα αφού σχηματίζεται και διαλύεται με συγκεκριμένα βήματα. Η διαδικασία απεγκατάστασης που ξεκινάει με τη λήξη είναι ακριβώς αντίστροφη από τη διαδικασία εγκατάστασης. Παρέχεται δυνατότητα προσωπικής χειρονομίας στο χώρο και περιθώριο επιλογής στη μεταβολή δημιουργώντας άμεση σχέση διάδρασης ανάμεσα στον άνθρωπο και το χώρο. Οι μορφές που δημιουργούνται δεν αφομοιώνονται με το περιβάλλον ούτε στοχεύουν σε μια τυπική αρμονική συνύπαρξη με αυτό, αλλά στα πλαίσια ενός εντονότερου διαλόγου με τον περιβάλλοντα χώρο, την πόλη, αντιτίθενται σε αυτή στοχεύοντας στη χωρική σηματοδότηση και ανάδειξη μιας δράσης.

Η ανέγερση μιας εφήμερης κατασκευής περιλαμβάνει την τοποθέτηση, τη συναρμολόγηση και το ξεδίπλωμα της κατασκευής πάνω στο έδαφος. Ο χρόνος που απαιτείται και η ευκολία ανέγερσης παίζουν καθοριστικό ρόλο και είναι ίσως σημαντικότεροι παράγοντες από την ίδια την αρχιτεκτονική μορφή. Ο απαιτούμενος χρόνος ανέγερσης θα πρέπει να είναι ανάλογος με τη διάρκεια χρήσης. Για παράδειγμα όταν ζητάμε μια κατασκευή με διάρκεια ζωής ενός μήνα ο χρόνος ανέγερσης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από πέντε ημέρες ενώ όταν μιλάμε για κατασκευές με διάρκεια ζωής μιας ημέρας όπως η λαϊκή αγορά, ο χρόνος θα πρέπει να είναι λίγα λεπτά.

Εικ. 8. Στάδια ανέγερσης MoMI pavilion

Προκύπτει θέμα της σύνδεσης με το έδαφος. Οι εφήμερες κατασκευές λόγω της ελαφρότητάς τους στηρίζονται στο έδαφος χωρίς τη χρήση θεμελίωσης. Μετά την εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο ανεγέρθη η προσωρινή κατασκευή πρέπει να αποσυναρμολογηθεί γρήγορα και με τρόπο που να μην καταστραφούν οι κόμβοι ή τα δομικά της μέλη. Το τελευταίο στάδιο όλης της διαδικασίας αποτελεί ο τρόπος απομάκρυνσης της από το χώρο εγκατάστασης.

Η στατική λειτουργία της κατασκευής, όπως και σε κάθε κατασκευή που φορτίζεται, καταπονεί και μεταφέρει φορτία, είναι απαραίτητη προϋπόθεση. Ο παράγοντας του βάρους παίζει καθοριστικό ρόλο. Ο μέγιστος δυνατός περιορισμός του βάρους είναι σημαντικός τόσο για την εύκολη μεταφορά της κατασκευής, όσο και για την γρήγορη τοποθέτηση και αποσυναρμολόγησης της. Έτσι, οι κατασκευές αυτές είναι άμεσα εξαρτημένες από την κατασκευαστική τεχνική και τις ιδιότητες των υλικών.

Τύποι μεταφερόμενων κατασκευών

Οι εφήμερες και μεταφερόμενες κατασκευές έχουν εξελιχθεί σημαντικά με τη βοήθεια της τεχνολογίας έτσι ώστε να διακρίνουμε σημαντικούς τύπους κατασκευών όσον αφορά τον τρόπο μεταφοράς και εγκατάστασής τους.

Ο απλούστερος οργανωτικά τύπος περιλαμβάνει κατασκευές που μεταφέρονται έτοιμες και ολοκληρωμένες στον τόπο τοποθέτησής τους χωρίς να απαιτείται η επί τόπου συναρμολόγησή τους (Εικ.9). Στις κατασκευές αυτές υπάρχουν περιορισμοί στο μέγεθος που συνδέονται με το μέσο και τον τρόπο μεταφοράς.

Εικ. 9. OMD's Eco Lab, κινητό κτήριο φτιαγμένο από ανακυκλωμένα υλικά

Ένας δεύτερος τύπος μεταφερόμενης κατασκευής συγκροτείται από μέλη, που κατασκευάζονται στο εργοστάσιο και συναρμολογούνται στο εργοτάξιο. Αποτελεί πιο συνηθισμένη στρατηγική και επιτρέπει ποικιλία στη μορφή και το μέγεθος.

Εικ. 10. Carlos Masey Music Pavillon

Ένας άλλος τύπος αφορά κατασκευές οι οποίες αποτελούνται από ένα σύστημα μελών και παρουσιάζουν μεγάλη ευελιξία μεταβολής και προσαρμοστικότητα. Τέτοιες κατασκευές είναι αυτές που χρησιμοποιούνται στις λαϊκές αγορές.

Εικ. 11. Τυπική κατασκευή σε λαϊκή αγορά

Λαϊκή και μεταφερόμενη αρχιτεκτονική

Η λειτουργία της λαϊκής αγοράς έχει απόλυτα ταυτιστεί με τη μεταφερόμενη, μεταβαλλόμενη και ελαφριά κατασκευή. Λαϊκή αγορά είναι η προσωρινή, κινητή, υπαίθρια αγορά που πωλούνται κυρίως είδη διατροφής και ένδυσης και αποτελείται από πάγκους που τοποθετούνται τα εμπορεύματα.

Μέχρι πριν αρκετά χρόνια η εφήμερη αρχιτεκτονική ήταν κατά κύριο λόγο αναγνωρίσιμη, είτε μέσα από την νομαδική ζωή είτε από αυτοσχέδιες λαϊκές αγορές, που σχεδόν παρασιτικά ακόμη και σήμερα στεγάζουν εφήμερες δραστηριότητες μέσα στις πόλεις.

Εικ. 12. Τυπική κατασκευή σε λαϊκή αγορά

Οι μεταβαλλόμενες - μεταφερόμενες κατασκευές οι οποίες καλούνται να στεγάσουν μια λειτουργία με τα χαρακτηριστικά του δρώμενου, αρκούνται σε μια ελάχιστη διάθρωση μορφής. Πρόκειται για περισσότερο ευέλικτες και λιτές κατασκευές με την έννοια του ελάχιστου στη μορφή που σκοπό έχουν να στεγάσουν κάποιες ιδιωτικής φύσης και εμπορικού χαρακτήρα λειτουργίες όπως η λαϊκή αγορά.

Οι κατασκευές αυτές ανήκουν σε μια ανώνυμη αρχιτεκτονική αφού δημιουργήθηκαν από ανειδίκευτους ανθρώπους που οδηγούμενοι από τις ανάγκες, το ένστικτο και τη λογική τους χρησιμοποίησαν απλές τεχνικές

μεθόδους για να φτιάξουν κατασκευές. Χαρακτηρίζονται από μεγάλη εφευρετικότητα αλλά και απλότητα.

Εικ. 13. Όψη λαϊκής αγοράς

Η εκλογή του συστήματος και το είδος της φερόμενης κατασκευής εξαρτώνται από τα εξής: το εκθεσιακό υλικό, τη λειτουργία, τους υπάρχοντες χώρους, και τα βοηθητικά μέσα.

Στην περίπτωση των λαϊκών αγορών το εκθεσιακό υλικό είναι τα προϊόντα (οπωρολαχανικά - ρούχα), ο χώρος είναι ο δρόμος και τα βοηθητικά μέσα τα αυτοκίνητα.

Λαϊκή στο Βόλο

Οι λαϊκές αγορές λειτουργούν από Δευτέρα μέχρι Σάββατο εκτός των επίσημων ή τοπικών αργιών. Μετακινούνται συνεχώς ανάλογα με τη μέρα και το μήνα. Στο Βόλο πραγματοποιούνται οκτώ λαϊκές αγορές κατά τη διάρκεια της εβδομάδας και συγκεκριμένα κάθε Τρίτη, Τετάρτη Παρασκευή και Σάββατο. Στις έξι πωλούνται είδη διατροφής και αλιείας, λαχανικά, φρούτα και λουλούδια και στις άλλες δύο είδη ρουχισμού και υπόδησης. Λαμβάνουν χώρο σε διάφορους δρόμους της πόλης με χαμηλή κυκλοφορία καλύπτοντας έτσι ένα ευρύ πεδίο για τους καταναλωτές. Οι δρόμοι αυτοί εναλλάσσονται κάθε τρεις μήνες με τη λαϊκή αγορά να ξεκινάει τους θερινούς μήνες στις 7.00 και να τελειώνει στις 13.30 και τους χειμερινούς στις 7.30 μέχρι τις 14.00.

Εικ. 14. Χάρτης λαϊκών αγορών Βόλου

Κάθε δρόμος της λαϊκής είναι χωρισμένες σε θέσεις του 1m που σηματοδοτούνται με πορτοκαλί χρώμα στην άκρη του πεζοδρομίου. Κάθε παραγωγός μπορεί να έχει από 1 έως 4 m ανάλογα με την ποσότητα του εμπορεύματος ενώ ο έμπορος μπορεί να έχει θέσεις των 3 μέτρων. Στις θέσεις αυτές τοποθετούνται αυτοσχέδιοι πάγκοι για την έκθεση των προϊόντων ο ένας δίπλα στον άλλο. Το μήκος τους είναι ανάλογο των θέσεων ενώ το πλάτος κυμαίνεται από 0,5 m έως 1 m με το ύψος να μην ξεπερνάει τα 70 cm. Κάθε παραγωγός ή έμπορος έχει το δικαίωμα να καταλάβει 1 m από

το πεζοδρόμιο για αποθηκευτικό χώρο (καφάσια, τελάρα κ.α.). Ο χώρος εγκατάστασης των πάγκων είναι προκαθορισμένος.

Είναι απαραίτητο να τοποθετήσουν μεταλλική πινακίδα (0.25m x 0.30m) σε εμφανές μέρος του σημείου πώλησης (πάγκου) όπου θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα του κατόχου (έμπορος ή παραγωγός), ο αριθμός μητρώου πωλητή και η περιοχή παραγωγής των προϊόντων.

Στη λαϊκή αγορά δεν επιτρέπονται να πωλούνται είδη που μπορούν να αλλοιωθούν εύκολα, εκτός εάν υπάρχει ειδική προστασία (ψυγείο, πάγος).

Περιπλάνηση στη Λαϊκή αγορά του Βόλου

Οι καταναλωτές φθάνουν στη λαϊκή αγορά με τα πόδια, είτε με ποδήλατα, είτε ακόμη με την αστική συγκοινωνία. Δεν υπάρχει διαχωρισμός ανάμεσα σε άντρες ή γυναίκες, ηλικιωμένους ή νέους καθώς η λαϊκή κατακλύζεται με κόσμο ανεξαρτήτου φύλου και ηλικίας.

Οι έμποροι και οι παραγωγοί φθάνουν με αγροτικά αυτοκίνητα και φορτηγά που τα αφήνουν στους κάθετους δρόμους της λαϊκής δημιουργώντας ένα φράγμα - σύνορο στο δρόμο που διαδραματίζεται η λαϊκή αγορά.

Εικ. 15. Εσωτερική άποψη λαϊκής αγοράς

Όλη η λαϊκή αγορά κατακλύζεται από χρώματα. Το χρωματικό της περιβάλλον δημιουργείται από τα φυσικά χρώματα των ίδιων των προϊόντων

όπως φρούτα, λαχανικά και λουλούδια, από τις διάφορες αυτοσχέδιες στεγάσεις όπως ομπρέλες και τέντες καθώς και από την ενδυμασία των ανθρώπων που προσφέρουν τις δικές τους πινελιές στο μωσαϊκό των χρωμάτων της λαϊκής αγοράς. Η πολυχρωμία αυτή έρχεται να αυξήσει την αντίθεση που επικρατεί ανάμεσα στη λαϊκή και το μόνιμο άχρωμο περιβάλλον.

Η συσσωρευση του κόσμου, τα χρώματα και οι φωνές σε συνδυασμό με την πολυπλοκότητα και την ποικιλία των κατασκευών κάνουν τον προσανατολισμό να φαίνεται αδύνατος στην αρχή (που είναι απαραίτητος μόνο όταν κάποιος αναζητά κάτι συγκεκριμένο για πρώτη φορά). Παράλληλα τα προϊόντα βρίσκονται ανακατεμένα μέσα στο σύνολο της λαϊκής αλλά ομαδοποιημένα όσον αφορά την κατηγορία. Επειδή όμως στη λαϊκή αγορά τριγυρνά κανείς και ψάχνει, με αλληπάλληλες βόλτες αποκτά προσανατολισμό μέσα σε ένα οικείο περιβάλλον, καθώς κάθε σημείο του έχει τον προσωπικό του χαρακτήρα και σε καλεί.

Εικ. 16. Εσωτερική άποψη λαϊκής αγοράς

Ο τρόπος για να τραβήξουν οι πωλητές την προσοχή των αγοραστών ποικίλλει από πωλητή σε πωλητή. Με χαρακτηριστικές φωνές, ή με μια διάταξη των εμπορευμάτων που θα τραβούσε το μάτι ή με οτιδήποτε άλλο βρουν, μαζεύουν τον κόσμο, που σαγηνεύεται από τα παράξενα, ιδιόρρημα και τις ευκαιρίες. Πέρα από αυτά δε χρειάζεται καμιά ιδιαίτερη διαφήμιση, μια και τα προϊόντα μόνα τους δηλώνουν την ποιότητά τους. Υπάρχει μόνο η

πληροφόρηση της τιμής (που ποικίλλει ανάλογα με την κίνηση της αγοράς), που τη γράφουν και τη διαλαλούν.

Μεταξύ των πωλητών και των αγοραστών υπάρχει αμεσότητα και επικοινωνία, καθώς βρίσκονται πολύ κοντά ο ένας με τον άλλον, μέσα σε ένα ζωηρό και ζωντανό περιβάλλον. Αυτή η επικοινωνία είναι όμοια ζωηρή και έντονη, με αστεία και φωνές, καβγάδες και παζαρέματα για τις τιμές.

Οι πωλητές δείχνουν ιδιαίτερο ζήλο για αυτό που κάνουν (πιθανόν να κρατούν αυτή τη στάση ευθυμίας για να τραβήξουν την προσοχή στους αγοραστές). Ακόμη ξεχωρίζουν μεταξύ τους οι παραγωγοί από τους εμπόρους και τους μικροπωλητές, από το παρουσιαστικό τους κι από τον τρόπο που πουλάνε και εκθέτουν τα εμπορεύματα, με ένα σωρό λεπτομέρειες για την ποιότητα και την παραγωγή τους.

Εικ. 17. Μεταλλικό καροτσάκι για την μεταφορά των προϊόντων

Τα ψώνια μεταφέρονται κυρίως μέσα σε πλαστικές σακούλες που άλλοτε τις τοποθετούν σε μεταλλικά καροτσάκια για διευκόλυνση της μεταφοράς τους (Εικ.17). Έτσι τη μέρα που γίνεται η λαϊκή αγορά σε μια περιοχή, μια σειρά από κόσμο με σακούλες και καροτσάκια σε οδηγεί να βρεις το σημείο που γίνεται η αγορά.

Στη λαϊκή με τα ρούχα οι πάγκοι είναι μεγαλύτεροι από τους συνηθισμένους. Μεγάλα πολύχρωμα πανιά χρησιμοποιούνται για στέγαση καλύπτοντας όλο το πλάτος του δρόμου στηριζόμενα σε κολώνες, κτίρια και πασσάλους μέσα στο δρόμο της αγοράς.

Για πολλούς και ιδιαίτερα για τους κατοίκους του δρόμου η λαϊκή είναι ενοχλητικό γεγονός γιατί προκαλεί φασαρία, παρεμπόδιση στάθμευσης και κατάληψη των πεζοδρομίων από καφάσια (Εικ.18). Στο δρόμο που διαδραματίζεται η αγορά γίνεται διακοπή της κίνησης των αυτοκινήτων ενώ η διέλευση στους κάθετους δρόμους είναι ιδιαίτερα δύσκολη (συσσώρευση). Οι πεζοί πολλές φορές αποφεύγουν τον δρόμο της λαϊκής λόγω αποκλεισμού των πεζοδρομίων και βραδύτητα της κίνησης. Γενικότερα προκαλείται μια αναστάτωση.

Εικ. 18. Κατάληψη των πεζοδρομίων από καφάσια

Πάγκοι

Για την κατασκευή των πάγκων χρησιμοποιούνται διάφορα υλικά όπως μεταλλικές ράβδοι, καφάσια, τέντες, μουσαμάδες, ομπρέλες σύμφωνα με την κρίση του καθένα και τη διευκόλυνση των κινήσεων και των αναγκών. Τίποτα δεν είναι μηχανικό με το στοιχείο του αυτοσχεδιασμού να είναι πολύ έντονο. Οι κατασκευές είναι είτε συναρμολογούμενες είτε πτυσσόμενες. Βασικός παράγοντας είναι η ευκολία στησίματος και ο ελάχιστος χώρος μεταφοράς.

Οι κατασκευές αυτές έχουν διαφάνεια, ώστε να βλέπει κανείς όλη τη σειρά των «καταστημάτων» (κι αν είναι τόσο πυκνά τοποθετημένα), δημιουργώντας έτσι μια ασάφεια, αλλά και κάνοντας αισθητή την κίνηση με την γρήγορη εναλλαγή των κατασκευών, πράγμα που δίνει ζωντάνια.

Η προστασία από βροχή και τον ήλιο αφήνεται στην πρωτοβουλία του καθένα, χωρίς να είναι ενιαία για όλους. Κυρίως όμως γίνεται με δύο τρόπους, είτε με πανί (εύκολο στο δίπλωμα, τη μεταφορά και επαναχρησιμοποίηση) κατασκευάζοντας διρριχτες καλύψεις, είτε με ομπρέλες που στηρίζουν στο έδαφος με τη βοήθεια αυτοσχέδιων βάσεων ή βάσεων του εμπορίου.

Τύποι κατασκευών

Σε γενικές γραμμές διακρίνονται τρεις βασικοί τύποι κατασκευών οι οποίοι μπορούν να παρουσιάσουν διάφορες παραλλαγές και συνδυασμούς μεταξύ τους. Αυτοί είναι:

α) Βάση με καφάσια (ξύλινα ή πλαστικά), επιφάνεια από καφάσια ή (ξύλινες ή μεταλλικές) πλάκες. Με αυτό τον τρόπο εξοικονομείται χώρος αφού στα καφάσια μπαίνουν τα προϊόντα. Για σκίαση χρησιμοποιούνται ομπρέλες. (Εικ.19)

Εικ. 19. Βάση με καφάσια-επιφάνεια από καφάσια ή πλάκες

β) Βάση από ξύλινα ή μεταλλικά πόδια τα οποία είτε είναι πτυσσόμενα είτε συνομολογούνται με την επιφάνεια έκθεσης. Για σκίαση τοποθετείται ένα συναρμολογούμενο μεταλλικό πλαίσιο που στηρίζεται μέσω δύο ανοιγμάτων στην επιφάνεια έκθεσης των προϊόντων. Πάνω σε αυτό και περίπου στο μέσω

του τοποθετούνται κάθετες σιδερένιες ράβδοι δημιουργώντας πλαίσιο παράλληλο στο επίπεδο του εδάφους. Στη συνέχεια τοποθετείται τέντα στις δύο παράλληλες πλευρές του πλαισίου διερχόμενη από το κάθετο πλαίσιο σχηματίζοντας «δίρριχτη» στέγη. (Εικ. 20)

Εικ. 20. Τυπική κατασκευή

γ) Trailer. Βάση από μεταλλικό κουτί και ρόδες που μπορεί να ανοίγει και να μεγαλώνει την επιφάνεια έκθεσης. Η σκίαση πραγματοποιείται είτε με ομπρέλες είτε όπως στον β τύπο. (Εικ.21)

Εικ. 21. Trailer

Ζώνες

Η λαϊκή αγορά εξελίσσεται σε γραμμική διάταξη. Οι εγκαταστάσεις χτίζονται σύμφωνα με τη δράση και τις ανάγκες του έμπορου και του αγοραστή ενώ τα εμπορεύματα τοποθετούνται στους πάγκους παράλληλα με το έδαφος. Διακρίνονται τρεις ζώνες (Εικ. 22) :

- α) Την εσωτερική (πάγκος πωλήσεις προϊόντων),
- β) την κεντρική (της κίνησης του εμπόρου) και
- γ) την εξωτερική (πεζοδρόμιο για αποθηκευτικό χώρο) .

Η γραμμικότητα κι η συνεχής παράταξη των πάγκων (ο ένας δίπλα στον άλλον) προσδίδει μια ομοιογένεια η οποία αναιρείται από την ποικιλομορφία των πάγκων.

Εικ. 22. Σχηματική τομή

Κεντρική Ιδέα

Κάθε κατασκευή που εντάσσεται στον υπάρχοντα χώρο - αστικό ιστό επηρεάζει σε κάποιο βαθμό, μικρό ή μεγάλο το περιβάλλον της. Η επίδραση αυτή έχει να κάνει αφενός με την ίδια την αλλαγή της μορφής του χώρου και αφετέρου με τις νέες λειτουργίες που προκαλεί η κατασκευή.

Η διαδικασία ανέγερσης μιας εφήμερης κατασκευής έχει ιδιαίτερη σημασία ως γεγονός. Η μικρή χρονική διάρκεια που απαιτείται για την ανέγερση επιτρέπει στον περαστικό να παρακολουθήσει ολόκληρη τη διαδικασία ενώ τα απλά και κατανοητά βήματα που ακολουθούνται κάνουν τη συνομολόγηση ένα ενδιαφέρον θέαμα.

Ολόκληρη η διαδικασία σύνθεσης και συναρμολόγησης των επιμέρους στοιχείων της κάθε μιας κατασκευής αλλά και ολόκληρης της λαϊκής αγοράς στο σύνολο θυμίζει εργοτάξιο κατασκευής ενός κτιρίου. Στα πλαίσια της διαδικασίας ανέγερσης του, χρησιμοποιούνται διάφορα βοηθητικά μέσα για την στήριξη και ανοικοδόμησή του. Ένα από αυτά είναι και οι σκαλωσιές που χρησιμοποιούνται είτε για στήριξη, είτε βοηθητικά για την πραγματοποίηση διεργασιών στο εξωτερικό κέλυφος του κτιρίου (Εικ. 23).

Εικ. 22. Σκαλωσιές εξωτερικά του κτηρίου

Ο συνδυασμός αυτός οδηγεί στην υιοθέτηση των χαρακτηριστικών στοιχείων των σκαλωσιών για τη δημιουργία των κατασκευαστικών μελών του μοντέλου. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η κατασκευή να αποτελείται από

σωλήνες και κόμβους συνώνυμους με αυτούς που χρησιμοποιούνται στις σκαλωσιές. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η τυποποίηση και η μαζική παραγωγή της κατασκευής χωρίς να πρέπει να γίνουν ιδιαίτερες μεταβολές στα υπάρχοντα υλικά του εμπορίου. Αναπτύσσοντας ένα κατασκευαστικό σύστημα με υλικά έτοιμα από το εμπόριο χωρίς να υποβιβάζονται οι αρχές της λειτουργίας και της μορφής οδηγούμαστε σε μια οικονομικότερη λύση. Το χαμηλό κόστος και η λειτουργικότητα έρχονται σε συνδυασμό για τη δημιουργία μιας κατασκευής με: α) ελαφριά κατασκευή των στοιχείων δομής , β) γρήγορη συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση, γ) απλοποίηση μεταφοράς και δ) κατάλληλο και ακριβή σχεδιασμό των κόμβων της.

Οι κατασκευές των λαϊκών αγορών εισβάλλουν βίαια στον αστικό χώρο αλλάζοντας σε ελάχιστο χρόνο την συνηθισμένη εικόνα και χρήση του. Δεν προσπαθούν να ενταχθούν στο δομημένο περιβάλλον αλλά διαφέρουν επιβάλλοντας τον δικό τους χαρακτήρα. Είναι αυτόνομες και ανεξάρτητες από το περιβάλλον που τις φιλοξενεί αποτελώντας στοιχείο ανανέωσης του μονίμου στατικού περιβάλλοντος εμπλουτίζοντας την καθημερινή μορφή και λειτουργία της πόλης.

Εικ. 23. Όρια λαϊκής αγοράς

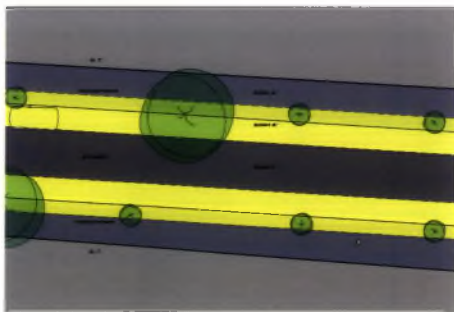
Η προσπάθεια οριοθέτησης και ανεξαρτητοποίησης των πλαισίων κίνησης και διένεξης της λαϊκής αγοράς έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας εσωστρεφούς κατασκευής στο σύνολο. Με αυτόν τον τρόπο

κατορθώνεται ο αποκλεισμός της λαϊκής από το γύρω χώρο επιτρέποντας τόσο σε αυτή όσο και στο χώρο που απομένει εκτός λαϊκής να λειτουργεί αυτόνομα και ανεξάρτητα. Η εισβολή της στον ιστό της πόλης είναι ξεκάθαρη επιβάλλοντας το δικό της χαρακτήρα και διαφοροποιώντας την από το δομημένο περιβάλλον. Η αντίθεση ανάμεσα στην αυστηρή διάταξη των όγκων των κτιρίων και των κατασκευών γίνεται ακόμη πιο έντονη αφού λειτουργούν σαν δύο διαφορετικές ενότητες (Εικ.24).

Η οριοθέτηση επιτυγχάνεται με τη χρήση στέγασης η οποία περικλείει το χώρο που διαδραματίζεται η λαϊκή αγορά, των τριών δηλαδή ζωνών (της αποθήκευσης, της κίνησης του πωλητή και της έκθεσης των προϊόντων). Παράλληλα στο χώρο αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί μια ακόμη ζώνη (η εσωτερική), η ζώνη κίνησης των καταναλωτών. Έτσι η στέγαση των χώρων που περικλείει η κατασκευή, πραγματοποιείται με ενιαία τέντα που στεγάζει και μέρος της εσωτερικής ζώνης «αγκαλιάζοντας» με αυτό τον τρόπο τον καταναλωτή.

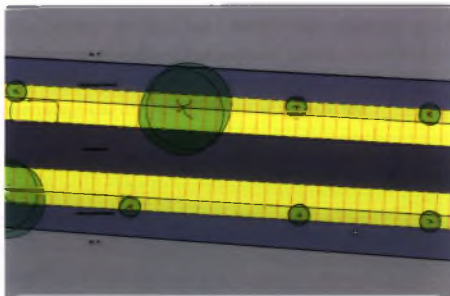
Οι τρεις νέες ζώνες που δημιουργούνται είναι οι εξής:

- α) εσωτερική, που γίνεται η κίνηση των καταναλωτών
- β) κεντρική, που τοποθετούνται οι κατασκευές και περιλαμβάνουν την έκθεση των προϊόντων, την κίνηση του πωλητή και τον αποθηκευτικό χώρο
- γ) εξωτερική, που αποτελεί το χώρο του πεζοδρομίου που απομένει για την κίνηση των πεζών εκτός λαϊκής αγοράς

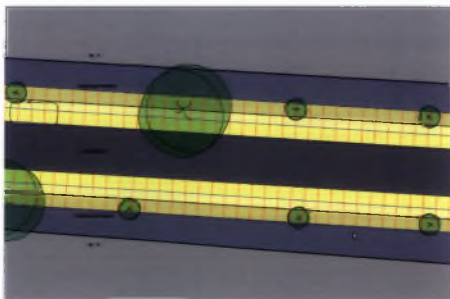
ΕΙΚ. 24. Ζώνες

Παράλληλα οι θέσεις που δικαιούται να καταλαμβάνει ένας έμπορος ή παραγωγός για την έκθεση των προϊόντων του είναι πολλαπλάσιες του ενός μέτρου με αποτέλεσμα να δημιουργούνται κάθετα όρια με κάθετες διαγραμμίσεις με μεταξύ τους απόσταση ένα μέτρο. (Εικ.25)

Εικ. 25. Κάθετες διαγραμμίσεις

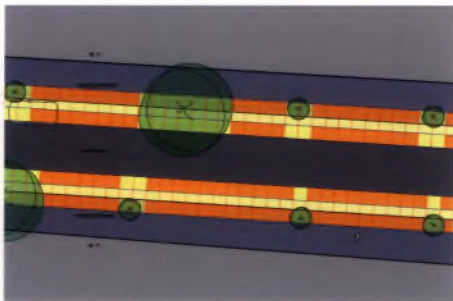
Ο χώρος κάλυψης του πεζοδρομίου περιορίζεται και αυτός στο ένα μέτρο για αποθηκευτικό χώρο, ο χώρος κίνησης του πωλητή στα 0,7 μέτρα και ο χώρος έκθεσης των προϊόντων πάλι σε ένα μέτρο. Με αυτούς τους περιορισμούς δημιουργείται ένας κάναβος όπου στην κατακόρυφη διεύθυνση επαναλαμβάνεται ανά 1 μέτρο ενώ στην οριζόντια δημιουργεί ζώνες του 1 m – 0,7 m – 1 m αντίστοιχα (Εικ.26).

Εικ. 26. Δημιουργία κάναβου

Σκοπός είναι η δημιουργία ενός μοντέλου που στηρίζεται στους άξονες αυτού του κανάβου με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ενιαίου χώρου που θα περιλαμβάνει τον αποθηκευτικό χώρο, το χώρο κίνησης του πωλητή και το χώρο έκθεσης των προϊόντων.

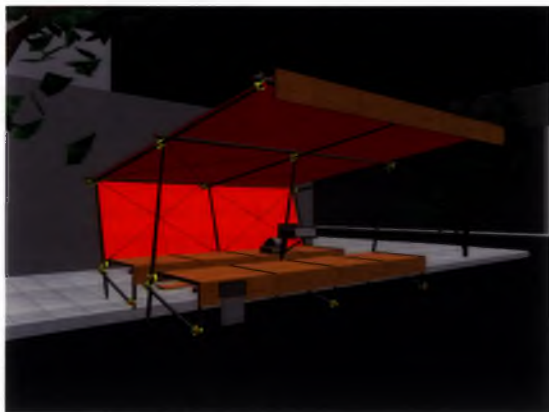
Η κατασκευή αυτή όμως δεν θα αποτελεί ένα πάγιο - σταθερό μοντέλο αλλά κάθε μονάδα θα έχει την ιδιότητα και ικανότητα μεταβολής, δημιουργώντας στο σύνολό της ένα οργανικό μοντέλο. Κάθε πωλητής έχει δικαίωμα επιλογής και παρέμβασης στην κατασκευή και μεταβολής της έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις λειτουργίες και τις ανάγκες του.

Εικ. 27. Όρια τοποθέτησης κατασκευών

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Η κατασκευή αποτελείται από μια επιφάνεια για την έκθεση των προϊόντων, τον αποθηκευτικό χώρο και τη στέγαση. Η επιφάνεια και ο χώρος αποθήκευσης ακολουθούν τους υποχρεωτικούς άξονες που δημιουργούνται κατά τη διανομή των θέσεων, με μεταξύ τους απόσταση το χώρο κίνησης του πωλητή. Η στέγαση πραγματοποιείται με τέντα που καλύπτει και τους τρεις αυτούς χώρους (Εικ.28).

Εικ. 28. Ολοκληρωμένη κατασκευή τεσσάρων θέσεων

Η ανάδειξη των προϊόντων είναι το κύριο στοιχείο που δεν πρέπει να αλλοιωθεί και να επισκιάζεται από την κατασκευή. Γι αυτό το λόγο η επιφάνεια έκθεσης είναι απλή και αρκείται σε μια επίπεδη επιφάνεια αποτελούμενη από τέσσερις πλάκες ξύλου, λαμαρίνας ή πλαστικού ανάλογα με τα προϊόντα έκθεσης. Οι πλάκες αυτές έχουν διάσταση 0,25 m x 1,00 m και σχηματίζουν επιφάνεια 1 m x 1 m είτε τοποθετηθούν οριζόντια είτε κάθετα (Εικ.29).

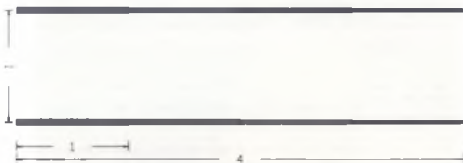
Εικ. 29. Πλάκες ξύλου

Στις θέσεις των δύο, των τριών και των τεσσάρων μέτρων η συνολική διάσταση της επιφάνειας έκθεσης μεταβάλλει το μήκος της από δύο έως τέσσερα μέτρα αντίστοιχα ενώ το πλάτος παραμένει σταθερό στο ένα μέτρο. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια οι πλάκες μπορούν να τοποθετηθούν με διάφορους συνδυασμούς ανάλογα με τις ανάγκες και την ποσότητα των προϊόντων (Εικ.30). Η υποδιαίρεση της επιφάνειας έκθεσης σε πλάκες βοηθάει και στη μείωση του χώρου αποθήκευσης. Το ύψος της επιφάνειας διατηρείται στα 70 εκατοστά έτσι ώστε τα προϊόντα να γίνονται εύκολα αντιληπτά από το ανθρώπινο μάτι καθώς η αναζήτηση γίνεται σε συνεχή κίνηση.

Εικ. 30. Διάταξη πλακών ξύλου

Για τη στήριξη της επιφάνειας έκθεσης τοποθετούνται μεταλλικά πλαίσια στα οποία «κουμπώνουν» οι πλάκες. Τα πλαίσια αυτά δημιουργούνται με τηλεσκοπικούς μεταλλικούς σωλήνες στην οριζόντια διεύθυνση και δοκάρια διατομής ταυ (Τ) και λάμδα (L) στην κάθετη. Το μήκος των σωλήνων ξεκινάει από ένα μέτρο και φτάνει τα τέσσερα μέτρα ανάλογα με τις θέσεις. Έτσι κάθε σωλήνας εισέρχεται στον άλλο μειώνοντας το μέγεθος του και παράλληλα το χώρο αποθήκευσης. Κάθε τηλεσκοπικός σωλήνας αποτελείται από δύο έως τέσσερις σωλήνες με διαφορετικές διατομές (Εικ. 31). Οι διατομές μειώνονται κατά μήκος του σωλήνα και είναι $\Phi 52$ mm για τον πρώτο, $\Phi 46$ mm για τον δεύτερο, $\Phi 38$ mm για τον τρίτο και $\Phi 30$ mm για τον τέταρτο. Το πάχος των τοιχωμάτων των σωλήνων είναι 2 mm. Οι διατομές αυτές είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να μπορεί να κινηθεί ο ένας σωλήνας μέσα στον άλλον. Στο τέλος κάθε σωλήνα τοποθετούνται στοπ για να εμποδίζεται η εξαγωγή τους. Σε όλους τους τηλεσκοπικούς σωλήνες γίνονται τρύπες μέσα στις οποίες τοποθετούνται πείροι για την ακινητοποίηση τους και τη σταθεροποίηση του συνολικού μήκους.

Εικ. 31. Τηλεσκοπικοί σωλήνες

Στους οριζόντιους σωλήνες τοποθετούνται φορετά τα κάθετα ταυ και οι γωνίες δημιουργώντας τα πλαίσια. Έχουν την ικανότητα να μετακινηθούν στον οριζόντιο άξονα και να προσαρμοστούν ανάλογα με τον τρόπο που θα τοποθετηθούν οι πλάκες (Εικ.32).

Εικ. 32. Μεταλλικά πλαίσια

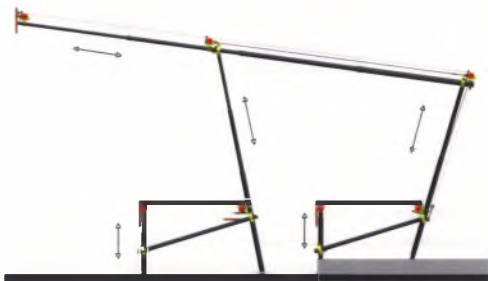
Τα μεταλλικά πλαίσια που δημιουργούνται από τους σωλήνες και τις δοκούς στηρίζονται με τη σειρά τους σε τηλεσκοπικούς σωλήνες έτσι ώστε να ρυθμίζεται η κλίση της επιφάνειας έκθεσης. Η κλίση αυτή μπορεί να είναι μικρή (5°) στην περίπτωση που πρόκειται για πώληση θαλασσινών έτσι ώστε να γίνεται η εκροή του νερού που προέρχεται από το λιώσιμο του πάγου. Σε αυτή την περίπτωση το νερό οδηγείται μέσω ενός πλαστικού σωλήνα σε πλαστικό κουβά που βρίσκεται κάτω από την επιφάνεια έκθεσης. Στην περίπτωση πώλησης λουλουδιών η κλίση είναι μεγαλύτερη (25°) ενώ οι πλάκες τοποθετούνται παράλληλα με το έδαφος δημιουργώντας σκαλοπάτια. Ο χώρος που απομένει κάτω από την επιφάνεια έκθεσης χρησιμοποιείται για την προσωρινή αποθήκευση των τετάρων και των καφασιών (Εικ.33).

Εικ. 33. Κατασκευή για έκθεση λουλουδιών

Ο αποθηκευτικός χώρος που βρίσκεται πίσω από τον πωλητή ακολουθεί την ίδια λογική με την επιφάνεια έκθεσης. Τα καθίσματα στοιβάζονται το ένα πάνω στο άλλο και στη συνέχεια καλύπτονται από τις πλάκες κόνοντας έτσι πιο διακριτική την παρουσία τους.

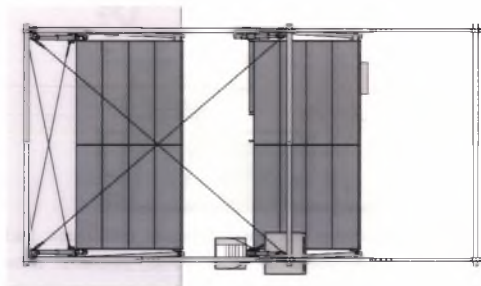
Καθώς η διάταξη των εμπορευμάτων γίνεται χαμηλά (70 cm πάνω από το έδαφος), η στέγαση αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη σηματοδότηση του καταστήματος. Η στέγη της κατασκευής ξεκινάει πίσω από τον αποθηκευτικό χώρο και φτάνει να σκεπάσει με πρόβολο τον καταναλωτή που βρίσκεται από κάτω. Έχει τη μορφή πλαισίου που διαμορφώνεται με τη βοήθεια τηλεσκοπικών σωλήνων και ακολουθεί την επιφάνεια έκθεσης και τον αποθηκευτικό χώρο. Αποτελείται από χρωματιστό πανί διατηρώντας την πολυχρωμία και τη διάθεση της λαϊκής ενώ αφήνεται στην επιλογή του πωλητή. Παράλληλα παρέχει προστασία από τον ήλιο και τη βροχή τόσο στον καταναλωτή όσο στον πωλητή και τα προϊόντα. Παρουσιάζει κλίση η οποία ξεκινάει με κατώτερο σημείο τον αποθηκευτικό χώρο και ανώτερο τη ζώνη κίνησης των ανθρώπων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την εκροή του νερού της βροχής στο χώρο εκτός λαϊκής αγοράς.

Εικ. 34. Μεταβλητότητα στο ύψος και την κλίση

Η στήριξή της πραγματοποιείται με τηλεσκοπικούς σωλήνες επιτρέποντας τη μεταβολή του ύψους και της κλίσης οι οποίοι ακινητοποιούνται με τη βοήθεια πείρων. Γίνεται σε συνδυασμό με τη στήριξη της επιφάνειας έκθεσης και του αποθηκευτικού χώρου συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην ενοποίηση της κατασκευής.

Τέλος για την γενικότερη σταθερότητα και ενίσχυση της ακαμψία της κατασκευής έχουν τοποθετηθεί διαγώνιοι σωλήνες στα στηρίγματα της επιφάνειας έκθεσης και της τέντας. Στην ενίσχυση αυτή συμβάλλουν τα διαγώνια χιαστί συρματοσχοίνα που βρίσκονται στο πάνω πλαίσιο της στέγασης και στο πίσω μέρος της κατασκευής (Εικ.35)

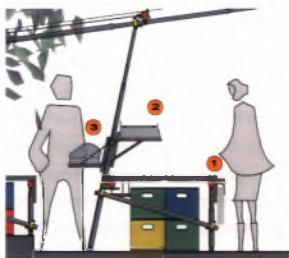
Εικ. 35. Κάτοψη κατασκευής δύο θέσεων

Οι κατασκευές αυτές τοποθετούνται σε σειρά και προορίζονται για περισσότερες από μια χρήσεις ενώ η δομή τους είναι μεταβαλλόμενη και συναρμολογούμενη. Κάθε κατασκευή κουμπώνει δίπλα στην άλλη αφήνοντας παράλληλα κάποια κενά για εξόδους διαφυγής από τη λαϊκή. Παράλληλα για την αποφυγή της συσσώρευσης που δημιουργείται στις συμβολές των δρόμων, τα άρια για την τοποθέτηση των κατασκευών μετακινούνται δύο μέτρα εντός της ζώνης που διαδραματίζεται η λαϊκή αγορά αφήνοντας κενό χώρο.

Κινήσεις

Από τη στιγμή που θα στηθεί η κατασκευή και τοποθετηθούν τα προϊόντα, οι καταναλωτές ξεκινούν την αναζήτηση τους. Η αγορά των προϊόντων περιλαμβάνει τις εξής κινήσεις:

- α) αναζήτηση (1)
- β) ζήτηση σακούλας
- γ) διάλεγμα
- δ) ζύγιση (2)
- ε) πληρωμή – ρέστα (3)

Στην προσπάθεια ελαχιστοποίησης των κινήσεων και μείωση του χρόνου οι λειτουργίες τοποθετούνται σε σημεία που εξυπηρετούν τον καταναλωτή και τον πωλητή. Οι σακούλες τοποθετούνται μπροστά στην επιφάνεια έκθεσης σε ειδικά διαμορφωμένο μεταλλικό κουτί έτσι ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμες. Αφού γίνει το διάλεγμα των προϊόντων η επόμενη κίνηση είναι η ζύγισή τους. Η ζυγαριά που είναι επιτραπέζια και ηλεκτρονική βρίσκεται πάνω από την επιφάνεια έκθεσης και στηρίζεται σε μεταλλικό πλαίσιο. Αυτό με τη σειρά του στηρίζεται στον τηλεσκοπικό σωλήνα που στηρίζει την επιφάνεια και την τέντα. Το σημείο είναι εμφανές και επιτρέπει στον καταναλωτή να ζυγίζει μόνος του τα προϊόντα. Πίσω από τη ζυγαριά στη μεριά του χώρου κίνησης του πωλητή αναρτάται από το ίδιο σύστημα η ταμειακή μηχανή που περιέχει τα χρήματα. Η ομαδοποίηση της ζύγισης με τα χρήματα κάνει την συναλλαγή πιο γρήγορη. Κάτω από την επιφάνεια έκθεσης και στη μεριά του πωλητή αναρτάται ένα ράφι για την τοποθέτηση των προσωπικών του αντικειμένων. Στην ίδια θέση τοποθετείται σακούλα

απορριμμάτων η οποία κρέμεται από δύο ειδικά διαμορφωμένες μεταλλικές ράβδους.

Σύνδεση κατασκευαστικών στοιχείων

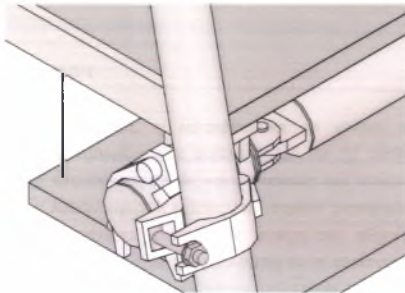
Κύριος προβληματισμός στην εξέλιξη της κατασκευής καθώς και όλων των ελαφριών - μεταβλητών - λυομένων συστημάτων, εντοπίζεται στη διαδικασία σύνδεσης των κατασκευαστικών στοιχείων και γενικότερα στοιχείων στερέωσης τους από τα οποία απλώνεται η κατασκευή στο χώρο.

Η παρομοίωση των κατασκευών της λαϊκής αγοράς με τις σκαλωσιές που χρησιμοποιούνται για την ανέγερση ενός κτηρίου δίνει τη λύση στο πρόβλημα σύνδεσης των κατασκευαστικών μελών. Σε γενικές γραμμές οι σκαλωσιές αποτελούνται από σωλήνες και συνδέσμους (Εικ.36). Οι κάθετοι σωλήνες συνδέονται με τους οριζώντιους μέσω συνδέσμων ορθής γωνίας. Για να σταθεροποιηθούν τοποθετούνται και διαγώνιοι σωλήνες οι οποίοι συνδέονται με συνδέσμους μεταβλητής γωνίας. Οι δύο αυτοί τύποι συνδέσμων χρησιμοποιούνται και για την ένωση των κατασκευαστικών μελών της κατασκευής δηλαδή τους τηλεσκοπικούς σωλήνες. Οι περισσότεροι από τους συνδέσμους συγκολλούνται στον ένα από τους δύο σωλήνες που πρόκειται να συνδεθούν με αποτέλεσμα η συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση να γίνεται με πιο εύκολο τρόπο και σε λιγότερο χρόνο.

Εικ. 36. Σύνδεσμοι σκαλωσιών. Ορθής γωνίας αριστερά, μεταβλητής γωνίας δεξιά.

Η χρήση αυτών των κατασκευαστικών στοιχείων του εμπορίου γίνεται σε συνδυασμό με ένα ειδικά σχεδιασμένο σύστημα αρθρώσεων έτσι ώστε να μειωθεί ο χώρος αποθήκευσης, η δυσκολία και ο χρόνος κατασκευής (Εικ.37).

Εικ. 37. Σύνδεσμος σκαλωσιών και αρθρωτή ένωση

Η συναρμολόγηση των κατασκευών αποτελεί τη διαδικασία εγκατάστασης, το σημαντικότερο κομμάτι της μετακινούμενης αρχιτεκτονικής. Η διαδικασία αυτή διαρκεί λίγα λεπτά. Το βασικότερο στοιχείο που συμβάλλει στην ταχύτητα είναι η σωστή οργάνωση και καθορισμένη πορεία που ακολουθείται.

Κατά τη διάρκεια απεγκατάστασης της κατασκευής τα μέλη της τοποθετούνται σε πλαστικά καφάσια τα οποία ενώνονται με ιμάντες δημιουργώντας ορθογώνιους όγκους (Εικ.38). Με αυτό τον τρόπο το βάρος της κατασκευής μοιράζεται κάνοντας πιο εύκολη την μεταφορά της και την τοποθέτησή της στα φορηγάκια των πωλητών.

Εικ. 38. Τεμάχια συσκευασίας δύο θέσεων

ΥΛΙΚΑ - ΜΕΓΕΘΗ

Το βάρος, η αντοχή, η λειτουργία και το κόστος αποτελούν προϋποθέσεις που καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό και τις συνθετικές και κατασκευαστικές κατευθύνσεις καθώς και τις εκλογές των υλικών. Για τις κατασκευές των λαϊκών αγορών εξαιτίας των συχνών μεταφορών και της συχνής χρήσης απαιτούνται μικρό βάρος, αντοχή στις φθορές από τη μεταβλητότητα και απλότητα στην συναρμολόγηση και τη συσκευασία.

Οι λόγοι αυτοί οδήγησαν στην χρήση μεταλλικού σκελετού για την στήριξη της κατασκευής. Τα κάθετα στοιχεία (δοκοί του και λάμδα) και οι σύνδεσμοι των μελών είναι και αυτοί μεταλλικοί. Το μέταλλο χρησιμοποιείται είναι το αλουμίνιο. Το αλουμίνιο είναι ελαφρύ μέταλλο με χαμηλό ειδικό βάρος και παρουσιάζει αρκετά υψηλή μηχανική αντοχή. Παράλληλα αποτελεί διαδεδομένο υλικό του εμπορίου επιτρέποντας του χαμηλό κόστος.

Οι πλάκες που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία της επιφάνειας έκθεσης από ξύλο κόντρα πλακέ θαλάσσης πάχους 10 mm. Το ξύλο έχει χαμηλό βάρος και είναι ανθεκτικό στις φθορές που προκαλεί η μετακίνηση. Είναι χωρισμένο σε πλάκες των 0,25 m x 1,00 m παρέχοντας τη δυνατότητα καθαρισμού ή ακόμη αντικατάστασης όταν χρειαστεί. Στην περίπτωση πώλησης ψαριών οι πλάκες ξύλου αντικαθίστανται από ανοξειδωτα φύλλα λαμαρίνας επιτρέποντας την τοποθέτηση πάγου και την εκροή του νερού χωρίς να φθείρονται. Οι πλάκες γενικότερα μπορούν να αντικατασταθούν και με άλλα υλικά ανάλογα με το προϊόν που εκθέτεται. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν πλαστικές επιφάνειες όταν το βάρος είναι μικρό ή ακόμη και μεταλλικές σχάρες που κι αυτές με τη σειρά τους να καλυφθούν από πλαστικό πανί.

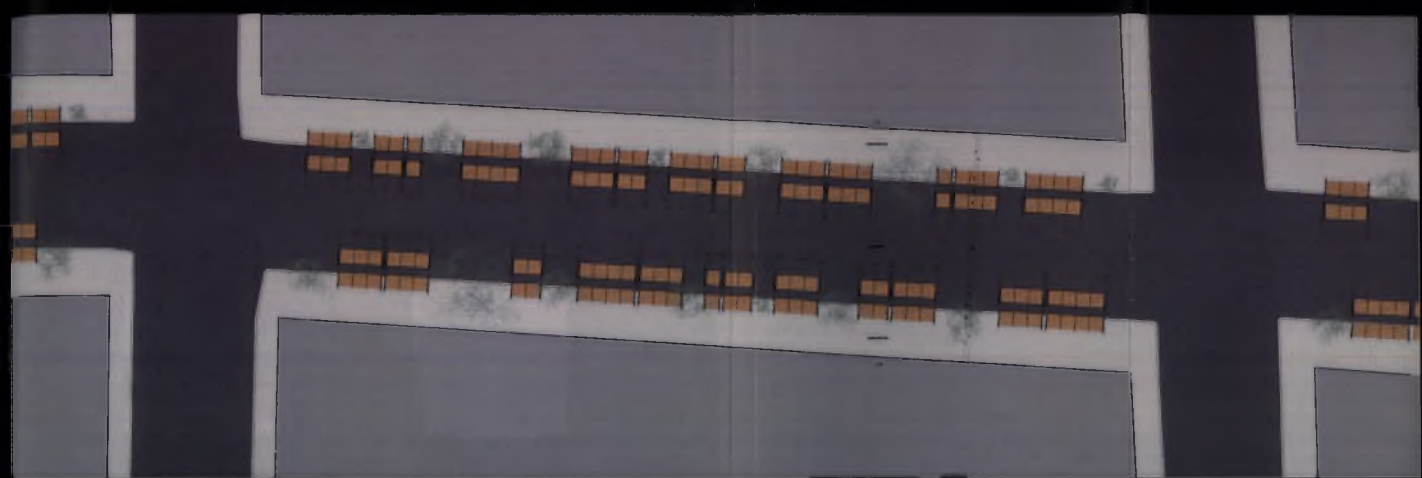
Για την τέντα χρησιμοποιείται χρωματιστό αδιάβροχο πανί (καραβόπανο) το οποίο τυλίγεται σε ρολό μειώνοντας το χώρο αποθήκευσης.

ΒΑΡΟΣ – ΚΟΣΤΟΣ

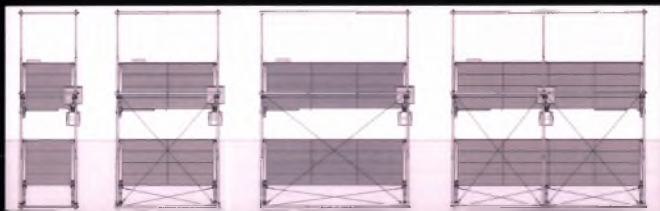
Το βάρος, το μέγεθος και το κόστος της κατασκευής εξαρτάται από τον αριθμό των θέσεων που καταλαμβάνει. Η κατασκευή της μιας θέσης αποτελεί την ελάχιστη περίπτωση ενώ η κατασκευή των τεσσάρων την μέγιστη. Το βάρος της κατασκευής μιας θέσεως δεν ξεπερνάει τα 30 κιλά τα οποία χωρίζονται σε δύο όγκους των 15 κιλών για εύκολη μεταφορά. Στην κατασκευή δύο θέσεων το βάρος είναι περίπου 45 κιλά που και αυτά χωρίζονται σε δύο όγκους των 20 και 25 κιλών. Στην κατασκευή των τριών θέσεων το βάρος είναι 60 κιλά και χωρίζεται σε τρεις όγκους. Τέλος στην κατασκευή των τεσσάρων θέσεων το βάρος είναι 80 κιλά και χωρίζεται σε τέσσερις. Το συνολικό κόστος της κατασκευής κυμαίνεται περίπου από 300 έως 500 ευρώ ανάλογα με τον αριθμό των θέσεων.

ΘΕΣΕΙΣ	ΒΑΡΟΣ (kg)	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΚΟΣΤΟΣ (€)
1	30	2	300
2	45	2	350
3	60	3	400
4	80	4	500

ΣΧΕΔΙΑ

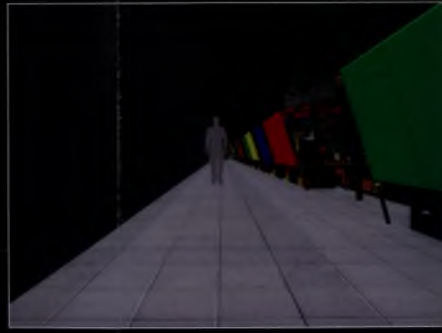
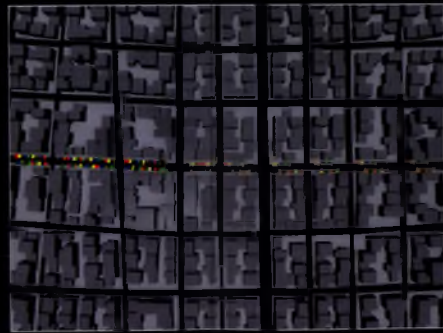
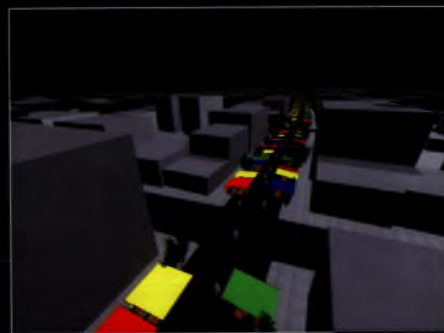
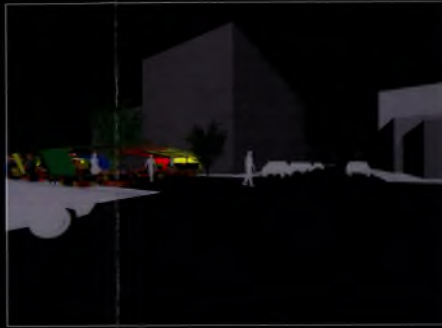
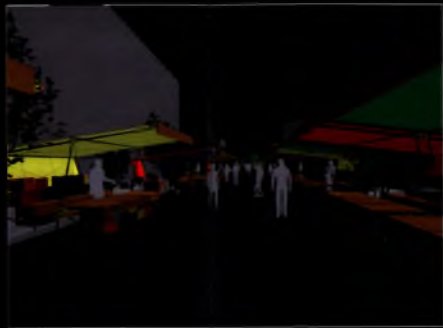
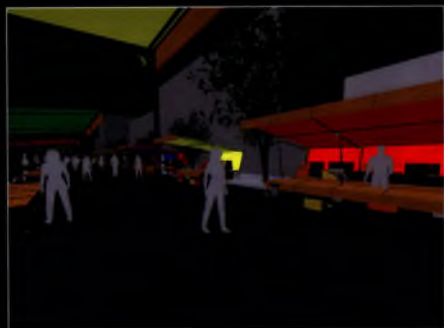

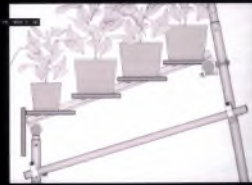
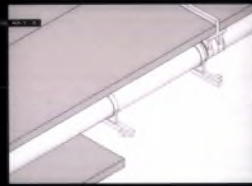
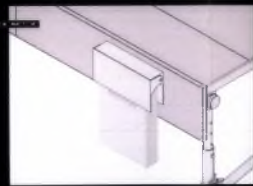
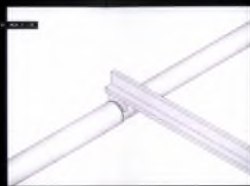
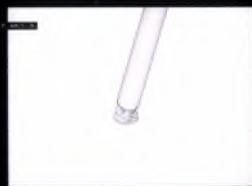
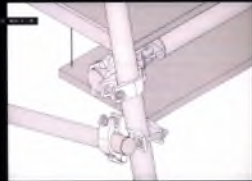
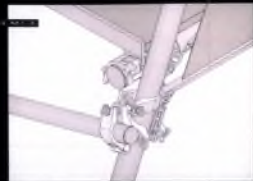
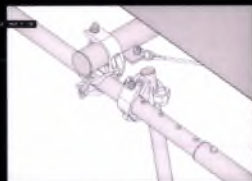
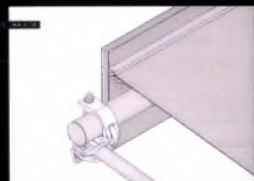

ASSEMBLY MONOGLIDE 1 - 4

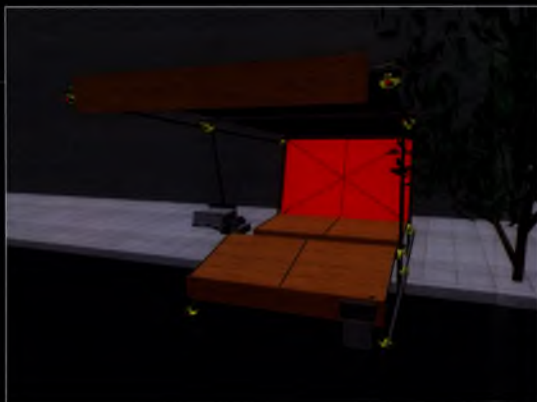

ΕΥΚΕΤΑΔΙΑ ΧΥΒΡΩΣΗ

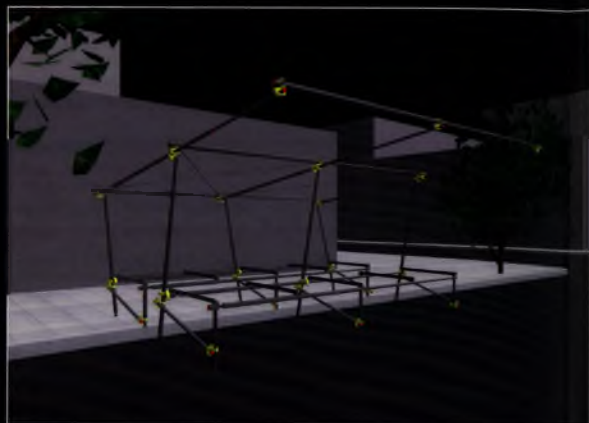
ΕΥΚΕΤΑΔΙΑ ΧΥΒΡΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΠΙΧΡΩΣΗ

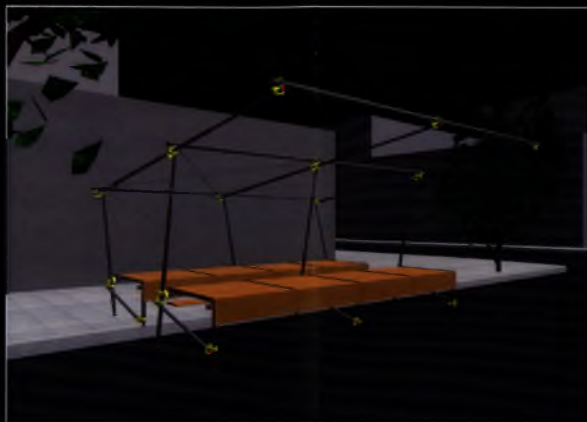
ΕΥΚΕΤΑΔΙΑ ΧΥΒΡΩΣΗ

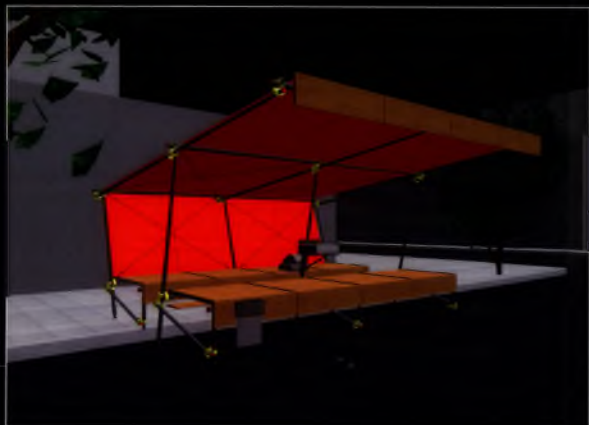
ΕΥΚΕΤΑΔΙΑ ΧΥΒΡΩΣΗ

BRANOTOS

BRANOTOS ME TAVRES ZVADY

BRANOTOS TAVRES ZVADY TINTA

BRANOTOS TAVRES ZVADY TINTA

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

- Νίκος Π. Τσινίκας, *Αρχιτεκτονική ενάντια στη βαρύτητα*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2001
- Σ. Κουκόπουλος, *Λαϊκή αγορά και super market στις ελληνικές συνθήκες*, Θεσσαλονίκη, 1976
- Robert Kronenburg, *Portable architecture*, Elsevier, Oxford, 2003
- Maggie Toy, *Ephemeral / portable architecture*, Academy Editions, London, 1998
- Robert Kronenburg, *Houses in motion : the genesis, history and developement of the portable building*, Academy Editions, London, 1995
- Robert Kronenburg, *Portable architecture*, The Architectural Press, Oxford, 1996

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

- Κωνσταντίνα Βασιλοπούλου, Έλλη Καλοκαιρινού, *Κατασκευές με "ημερομηνία λήξεως"*, Αθήνα, 2004
- Κωνσταντίνα Μακρή, Στυλιανή Στρατινάκη, *Εφήμερη αρχιτεκτονική, η αμφισβήτηση της μονιμότητας*, Αθήνα, 2004
- Αντωνιάδη Ζωή, Τσήρου Βασιλική, *Μεταβαλλόμενες μορφές στο χώρο, ενεργητική και παθητική συμμετοχή του ανθρώπου στη μεταβολή : οικειοποίηση*, Αθήνα, 2003
- Βανέσσα Δ. Καμηλάρη, *Μετακινούμενη αρχιτεκτονική : ο άνθρωπος σε αρμονία με τη φύση*, Αθήνα, 2000
- Κορμανού Φαίδρα, *Η Λαϊκή αγορά στο Βόλο*, Βόλος, 2005

ΑΡΘΡΑ

- Εφημερίς της κυβερνήσεως, Προεδρικό Διάταγμα Υπ' Αριθμ. 51, *Όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας των λαϊκών αγορών*.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

004000085422

